Stev. 17. Leto LXV. V Ljubljani, 1. maja 1925. Poštnina plačana v gotovini.

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljan Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna štev. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2·50 od petit vrste. Inseratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Anketa o obrtno-nadaljevalnem šolstvu.

V nedeljo 26. t. m. je slavilo slovensko obrtništvo svoje pomlajenje. Vstal je obrtniški naraščaj in dokumentiral svojo stanovsko zavest. Po ljubljanskih ulicah je manifestiralo do 6000 vajencev obrtno-nadaljevalnih šol in kar je najpomembnejše, prihiteli so v Ljubljano tudi vajenci iz vseh delov Slovenije in celo naraščaj iz Hrvatske, s posebnim vlakom, da edinstveno manifestira s svojimi stanovskimi tovariši za pomlajenje svojega poklica in povzdigo svoje stroke.

Na ta dan je bila otvorjena vajeniška razstava, v kateri so izložili svoje izdelke prvič javni kritiki, s katerimi je pokazalo vajeništvo, kaj imamo pričakovati od bodočih naših mladih obrtnikov. V razstavi je izloženih nad 1000 vajeniških izdelkov, precizno izdelanih, tako da lahko po vajenčevih izdelkih presojamo njegovega mojstra in hkrati tudi bodočega obrtnika-vajenca.

Klic po višji izobrazbi je pričel sedaj odmevati že med obrtništvom samim in tudi vajenci so se pričeli zavedati, da jim bo le čimvečja strokovna izobrazba omogočila dostojno eksistenco, konkurenčno zmožnost in tudi odgovarjajočo socialno upoštevanje kot stan v družbi in državi.

To priliko se je izrabilo tudi za ventiliranje vprašanja obrtno-nadaljevalnega šolstva in je bila v ta namen sklicana posebna anketa učiteljstva obrtno-nadaljevalnih šol, katere so se udeležili tudi zastopniki obrtniških krogov.

Stremljenje slovenskega učiteljstva je šlo vedno za tem, da se izobrazba, ki si jo pridobi naš narod v osnovni šoli, ne porazgubi, temveč da se jo vzdrži in izpopolni z nadaljevalnim šolstvom, ko dovrši gojenec šolsko obveznost v osnovni šoli.

Stremljenje učiteljstva je šlo za tem, da se že v višjih oddelkih osnovne šole usmeri pouk za one, ki se ne posvetijo nadaljnemu šolanju, v krajevnim prilikam odgovarjajočo smer, t. j. da dobijo višji oddelki osnovnih šol kmetijski ozir. trgovski ali obrtni značaj.

Tozadevni predlogi so bili stavljeni v načrt novega zakona o narodnih šolah, glavni odbor UJU pa jih je izpopolnil še s posebno zahtevo, da se že z osnovnošolskim zakonom predvideva tudi strokovno izobrazbo učencev, ki se ne posvetijo nadaljnemu šolanju na ta način, da se predvidevajo kmetijske, obrtne in trgovske nadaljevalne šole po izpolnjeni šolski obveznosti v osnovni šoli.

Anketa, ki se je vršila 26. t. m. v Ljubljani, je še bolj potrdila pravilnost tega stališča, odprla je pa tudi vse hibe na katerih boleha danes naše obrtno-nadaljevalno šolstvo in pokazala, da to ni problem strokovnega šolstva za-se, temveč da ima ozko vez z našim osnovnim šolstvom in osnovnošolskim učiteljstvom.

Prepričani smo, da mora osnovnošolsko učiteljstvo pospešiti kmetijsko, obrtno in trgovsko nadaljevalno šolstvo že iz vzroka, ker je smatrati to šolstvo kot nekak nastavek osnovne šole, nekako izpopolnitev osnovne šole in je nujna potreba za osnovno šolo, če nečemo, da se bodo uspehi osnovne šole ubili pozneje, ko gojenec izstopi iz osnovne šole, kar se danes dogaja.

Prepričani pa smo tudi, da se strokovno nadaljevalno šolstvo lahko na široko dvigne le na ramenih osnovnošolskega učiteljstva.

Ker se ubijajo uspehi osnovne šole ravno v dobi od 14.—18. leta, ki pada danes v izobraževalno in vzgojno verigo večine naroda kot doba izobraževalnega brezdelja, so strokovno izobraževalne šole tudi nujna narodna potreba. S tem bi padel tudi očitek iz osnovne šole, da dovoljno ne pripravlja za praktično življenje, kar ji očitajo oni, ki ne poznajo pravega namena osnovne šole in ne uvidevajo potrebe nadaljnega izobraževanja tudi med 14.—18. letom, če se hoče ohraniti uspehe osnovne šole ter nečejo uvideti, da je le na dobri splošni izobrazbi mogoča dobra strokovna izobrazba. Doba do 14. leta ni še dovoljno zrela za vzgojo k poklicnemu izobraževanju, pač pa je to doba med 14. in 18. letom.

Zato klic po reformi osnovne šole ni toliko upravičen, kakor klic po strokovnem izpopolnjevanju po dobljeni osnovnošolski izobrazbi, to je po ustanavljanju strokovno-nadaljevalnih šol. Kadar bo ta problem vzgoje najširših plasti naroda rešen, da bo izpolnjena v pozitivno smer tudi doba vzgoje najširših plasti med 14. in 18. letom, tedaj smo prepričani, da bodo utihnila tudi v marsičem nezadovoljstva in klici po reformi osnovne šole.

Anketa pa, ki se je vršila to pot za obrtno nadaljevalno šolstvo je poučna tudi za oba ostala tipa, t. j. za kmetijske in trgovske nadaljevalne šole.

Težkoče bodo iste, problem skoro povsem enak!

*

Anketo je otvoril predsednik Zveze obrtnih zadrug g. E. Franchetti, v imenu ministrstva za trg. in industrijo ji je pa predsedoval g. dvorni svetnik dr. Marn.

Situacijsko poročilo je nato podal ref. vl. sv. g. dr. Lubec, ki je izvajal med drugim sledeče: Obrtno nadaljevalno šolstvo je važno za dviganje kulture in narodnega gospodarstva. Ob prevratu smo to šolstvo prevzeli od Avstrije kakor je bilo, okrog 30 šol. Finančni oziri so se tedaj dali še premagati za vzdrževanje tega šolstva, ker je bila ona še valutno precej izdatna in je zadoščala vladna podpora. Šole so pa jele naraščati, tako da smo prišli kmalu do 70 obrtno-nadaljevalnih šol z 234 razredi, kredita pa je bilo le 200.000 Din. S tem se absolutno ni moglo izhajati, ker je bilo dve tretjini stroškov nekritih. Naknadni krediti v ministrstvu tudi še niso rešeni. Ni torej vidikov, da bi se z državno pomočjo razbremenilo občine, ki nosijo deficit. Ne zadošča pa tudi danes ne 8 ur pouka tedensko v 7 mesecih letno, ker je materijal sedanje dobe primeroma slab. Moderno stremljenje bi moralo iti za celodnevnimi nižjimi obrtno nadaljevalnimi šolami, a ni denarja za široko zasnovo tega. Take šole bi bile mogoče za enkrat le v večjih centrih. Za vajence bi se morala upeljati taka šolska obveznost, kakor je upeljana za osnovne šole na cca 4 km oddaljenosti eno šolo. Danes je v Sloveniji okroglo 7000 vajencev, ki pa ne uživajo vsi strokovnega pouka. Kredit je odločno premajhen za to šolstvo. Treba bi bilo od 1,200.000 do 1,500.000 Din, da bi se izhajalo z izdatki za vodstvo, učila in učiteljstvo, za prostore i. dr. bi ostalo še breme občinam. V Srbiji nosijo občine 50% stroškov za to šolstvo, zato bo težko prodreti s klicem o podržavljenju tega šolstva. Za nadzorstvo tudi ni predvidenega posebnega pavšala, zato ne more prav napredovati organizacija tega šolstva. Iz tega vzroka tudi šole niso nadzorovane. Potrebni so tudi krediti za tečaje, v katerih se bo usposobljalo učiteljstvo za pouk na obrtno nadaljevalnih šolah. Danes 50% učiteljstva na obrtno nadaljevalnih šolah ni formalno usposobljenega za te šole. Za to bi bila potrebna vsota okrog 100.000 Din. Vsega bi bilo potreba okrog 2,000.000 Din za obe oblasti. Ob tej priliki tudi opozarja referent, da je oddelek za trgovino in industrijo že likvidiran in naj voditelji obrtno-nadaljevalnih šol pošiljajo svoje vloge direktno na velikega župana v Mariboru in Ljubljani. V splošnem moramo konstatirati, da obrtno-nadaljevalno šolstvo trpi največ na pomanjkanju denarnih sredstev in na formalno usposobljenem učiteljstvu za to šolstvo.

Za enkrat naj bi ostali pri sedanjem sistemu, a delovati je na to, da bi se dobili redni dohodki od države, trgovskih obrtnih zadrug, zbornice, vajencev itd., s katerimi dohodki bi se krili ti stroški.

Drugi referent, zastopnik obrtno trgovske zbornice g. dr. Pretnar je izrazil mnenje, da naj se vsi prizadeti krogi oglasijo pri vprašanju strokovnega šolstva in naj povedo svoje mnenje. On govori v prvi vrsti v imenu pridobitnih krogov. Konstatira, da imamo danes nad 25.000 obrtnikov v Sloveniji, ki reprezentirajo najsolidneji faktor za družbo in državo. Oba faktorja vzdržujejo ti s svojo solidnostjo v največjih krizah. Treba pa je, da tudi družba in država posveti svojo pozornost temu faktorju, posebno da sodeluje pri njegovi vzgoji že pri vajencih, da dobi tako potrebno praktično mojstrsko in tudi teoretično izobrazbo. Vzroki, da ne napredujejo obrtno-nadaljevalne šole leže v sredstvih za vzdrževanje, neenotni predizobrazbi naraščaja, strokovni izobrazbi učiteljstva za te šole, slabi opremi z učili in samoučili in metodi (!?) Razvoj teže tudi še dolgovi iz prejšnjih let. Državna podpora je odločno premajhna, posebno ker najdemo v državnem budžetu za neko drugo pokrajino predvidenih izdatkov za 120 obrtno-nadaljevalnih šol v znesku 3,268.000 Din, in sicer 288.000 Din za šol. upr. i. dr. in za honorarje učit. 2,800.000 Din ter še manjše zneske. To je za 120 šol. V Sloveniji pa da država 200.000 Din, zbornica 185.000 Din, primanjkljaja je cca 1,000.000 Din pri današnjih honorarjih voditeljem in učiteljstvu. Drugi vzrok je slab šolski materijal in pomanjkanje izprašanih učiteljev za te šole. Vojna predizobrazba otežkočuje delo učiteljev. Dobe se celo vajenci, ki so analfabeti. Kako različen materijal pride glede predizobrazbe v obrtno nadaljevalne šole se razvidi najbolj iz pripravljalnih razredov. Na 46 šolah je 58 pripravljalnih razredov. Hi-

LISTEK.

† Tov. Asta Ferenčak.

»Le skozi temne smrti vrata
do tebe vodi mene pot;
odpusti torej, mati zlata,
če grešno ločim se odtod.«

Stritar.

S kruto roko je poseglo življenje v svetišče nežne duše in tam razdrapalo, raztrgalo pajčolan idealnih mladostnih sanj...

Mlado bitje, ki se ni moglo razpoznati v svetu, polnem hinavščine in povojne razbrzdanosti, se je umaknilo v večni mir. Sirota ni našla razumevanja, ni našla opore...

Tov. Asta je absolvirala 6 gimnazijskih razredov v Mariboru in nato vstopila v 4. letnik tamkajšnjega učiteljišča. Ves čas šolanja je bila vzor dijakinje. Po zrelostnem izpitu leta 1922. je bila nastavljena pri Sv. Marjeti niže Ptuja, kjer je vestno službovala do svojega prezgodnjega odhoda...

Njene mladostne sanje so šle za tem, da se posveti študiju medicine oziroma farmacije. A ni ji bilo usojeno. Materijalne razmere so zahtevale, da se oklene bližje ležečega cilja. Vendar se je tudi učiteljskega poklica oprijela z vso svojo mladostno navdušenostjo. Toda, tovariši, vprašam Vas, kolikokrat ste Vi — možje — omahovali pod težo realnih, krutorealnih razmer šolske atmosfere?! Ali si niste tako iz srca želeli, da bi našli na mestu svojega prvega službovanja prijatelja v pravem pomenu besede, ki bi mu bili lahko zaupali, ah zaupali vse tajne Vašega hrepenenja, s katerim bi se ohrabrovala v življenskem boju in navduševala za vse lepo in dobro? Kolikim izmed Vas, dragi tovariši je usoda naklonila tako srečo?

Mladi Asti ne!...

Kot več ali manj filozofska narava je to osamljenost bridko čutila. Sama, čisto sama, nerazumljena, brez tolažbe iz dna srca... Le eno srce je bilo zanjo v ljubezni in iskrenem sočuvstvovanju: blaga mati. A tudi ta je bila usodi na potu: pred dvema letoma so jo položili k večnemu počitku v naši gorski vasici, v Ribnici na Pohorju. Ob grobu si je postavila klopico, kjer je presanjala o počitnicah cele ure... Ali je mar že tedaj slutila?

Sedaj je stala v svetu zapuščena. Zaklenila se je sama vase in postajala vedno bolj nesrečna. Vsled notranje bolesti, vsled viharjev, ki so pretresali vse njeno bitje, so ji oslabeli živci: sladkogrenka, strupena melanholija se je vgnezdila v njenem srcu. Kljub temu je do zadnjega dne izvrševala svojo dolžnost in poučevala.

Prišla je letošnja Velika noč. V prazničnem razpoloženju so odhajali tovariši in tovarišice — k svojim ljubim! A ona naj ostane v mračni svoji sobici in posluša veselo pozvanjanje sama, sama si naj vari svojo juho, sama opeva blago Voskresenje? Takrat je bilo sklenjeno...

Pospravila je do pičice svojo sobo, se odela v novo rožnato obleko in se podala na postajo. Bilo je 8. aprila.

»Saj imam še tam nekje mamico, blaga moja, koliko Ti imam potožiti, ne eno uro, dve bova kramljali, zlata duša mesece, leta — celo večnost hočem ostati pri Tebi!«

S popoldanskim vlakom je izstopila v Breznu ob Dravi. Nič ji ni delo blato, ki je pokrivalo cesto in so se ji nožice vanj pogrezale do gležnjev. Vesela je bila, veličastno-mirna v svojem sklepu, ki ga niso mogli več omajati znanci, s katerimi se je vozila: saj gre tja gor med planine, kjer šumlja skrivnostno smrečje svoje mirne harmonije, kjer počiva in odkoder jo kliče — ljubljena mamica...

V poznem mraku je dospela do smrti izmučena in premočena v Ribnico. Prva njena pot je bila na hribček, kjer stoji, obdana od borovja, cerkvica — podružnica Sv. Lenart in za njo mirodvor, ki hrani njeno drago. Bila se je spustila že noč na hrib in dol, ko je prižgala na materinem grobu svečico... Mesec je hitel po nebu in zavijal s svojimi tajnimi žarki ves milje v misterijozno romantiko. Podala se je z groba v bližnjo kapelico, da napiše par vrstic v slovo svojim domačim in nam zemljanom...

Sprehodila se je še po mesečini in bledi luni potožila svoj revni stan...

Nato je legla v kapelici na kamenita tla: v mesečnem sijaju se je zasvetila čašica in izpila je — odrešenje...

Cerkovnik, ki je šel v jutranjem svitu zvonit, jo je našel sladko počivajočo.

Zdelo se mi je, da so zabučali globoki naši lesovi, ko se je tragična vest raznesla po vasi. Tam si ležala, mučenica, na mrzlem kamnu, ena roka Ti je počivala na srcu, v katerem so se bili tepli viharji, dokler ni mirno utihnilo za vedno.

Prenesli so jo v mrtvašnico, kjer so jo domača dekleta lepo okrasila s smrečjem in zvončki, zvončki... Tako lepa je bila v svojem veličastnem pokoju, ki si ga je tako želela. Ves dan so hodili ljudje k njej, molili in se poglabljali v človeško dušo. Ali so jo vsi razumeli? Ali ne zevajo v človeški duševnosti prepadi, ki jim ne posveti do dna nobena še tako žarka luč?!

V soboto, 11. aprila smo jo položili k mamici: do solz nas je ganilo, ko so naši ribniški pevci pred hišo mrtvih zapeli prekrasno »Vigred se povrne...« in

ba obrtno-nadaljevalnega šolstva je tudi pomanjkanje učil in učnih pripomočkov. Predvsem je izbira učnih knjig še pomanjkljiva in je seznam knjig za naše obrtno-nadaljevalne šole zelo pičel. Drugo zlo je pa to, da si vajenci ne nabavijo knjig, oziroma da si jih nabaviti ne morejo. — A tudi metoda (!) šepa. To kažejo najbolj pomočniške izkušnje, kjer se pokaže, da vajenci ne znajo najprimitivnejših računov (ugovori med učitejstvom — ker se jih celo iz pripravljalnih razredov pusti k skušnji!) Obrtniške korporacije pritiskajo na to, da je treba vajencu vzgoje in tudi podpirati učitelja. Želeti pa je, da se dobi tudi večji stik med učiteljstvom in obrtništvom. Imamo obrtne zadruge na deželi. Zakaj bi se učiteljstvo ne posvetilo tudi tem? Tam bi spoznal obrtnika in bi vedel, kaj je potreba podati že vajencu, da bo obrtnik popolnejši.

Med predloge naj se sprejme zahtevo, da prevzame država vsaj honorarje, prostore in drugo občine, ker zadruge imajo že itak predpisane zneske in je težko iti višje; obrtnik naj sprejme le vajence, ki so absolvirali osnovno šolo; strokovno izobrazbo učiteljstva je izpopolniti s tečaji in staviti zahtevo, da se nameste take predvsem moške učne osebe v krajih, kjer so obrtno-nadaljevalne šole; preskrbeti je učne knjige in skrbeti tudi za večji stik med učiteljstvom, mojstri in vajenci.

Nadzornik obrtno-nadaljevalnih šol g. prof. Presl se je dotaknil predvsem bolj notranjih vprašanj. Cilj ankete je diskusija in smernice. Opisal je vse tipe strokovnega šolstva v državi, predvsem glavne tri tipe, namen poedinih šol in predpogoje za vstop v posamezne šole. Od nadaljevalnih šol so splošne obrtno-nadaljevalne šole in strokovne nadaljevalne šole. Iz obrtno-nadaljevalnih šol je izpopolnitev strokovno nadaljevalno šolstvo. Obrtni red predpisuje obrtno nadaljevalno šolo za teoretično izobrazbo vajencu, mojstru pa skrb za praktično. Tudi trgovska izobrazba (merkantilna) je pri današnjem konkurenčnem boju potrebna poleg praktične, posebno pa risarska spretnost. To posebno opravičuje zahtevo po obrtno-nadaljevalnih šolah. Za ustanovitev teh šol naj skrbe v posameznih krajih predvsem obrtniki sami s pomočjo osnovnošolskega učiteljstva. V tem oziru so se razmere znatno zboljšale, ker so se pričeli obrtniki že sami zavedati potrebe obrtno-nadaljevalnega šolstva in ni potreba več vladnega pritiska za to. Vendar nam statistika kaže tudi neko nevarnost za obrtništvo. Za obrtništvo in vajeništvo predvsem grozi resna kriza. Vajeniškega naraščaja je v Sloveniji nad 10.000. To znači neizprosno borbo za obstanek in konkurenčni boj. Le izvežban obrtnik bo napredoval, ki bo znal konkurirati z boljšim blagom in tudi svoje blago na podlagi pridobljene izobrazbe spraviti na trg. Slabo izobražen naraščaj bo le služil kot navaden delavec ali šušmar v svoji stroki.

Učni načrt ni kriv sedanjih neuspehov. Ideal morajo biti strokovne nadaljevalne šole, kjer se bodo skupno v razredih učile sorodne stroke ali pa ena stroka v obrtno-nadaljevalni šoli. Vsaj v mestih naj se pretvorijo v strokovne nadaljevalne šole. Pritegniti je tudi obrtnike, ki se usposobijo za poučevanje. Obnoviti je treba tečaje za izobrazbo učiteljev za obrtno-nadaljevalne šole, pa točnega dela po učnem načrtu. Naš učni načrt ni vzrok nedostatkov, ampak tečajev za učitelje, ki ga bodo izvajali, je treba in reorganizacije občih obrtno-nadaljevalnih šol ter njih izpopolnitev. Zvišati je treba število tedenskih ur, pritegniti strokovnjake. Otvoriti bi bilo delavnice, vsaj v Ljubljani in Mariboru otvoriti večjo delavnico. Učni načrt je iz leta 1908

Glede uprave bi bilo potreba pripomniti, da bi bilo potreba posebnega zakona tudi za obrtno-nadaljevalne šole, kakor ga imajo druge države.

Druge nujne zahteve so se že povdarjale, t. j. reorganizacija potom zakona, zvišanje postavk v budžetu vsaj za dve tretjini vzdrž. po državi, strokovni tečaji za učiteljstvo, dijete za nadzornike, kritje stroškov za učne pripomočke, namestitev definitivnih učiteljev, ki so strokovno podkovani vsaj v Ljubljani in Mariboru.

Gerent ljubljanske občine tov. Likozar opozarja, da je mnogo krivde na neuspehih tudi na zanikrnih mojstrih, ki jih je tudi najti. Po učencu se često spozna tudi mojstra. Pri takih je obisk nereden posebno v delavnikih, ker jih mojstri pridrže za delo doma. Naznanjeni so vselej, a v šoli so le po trikrat. Takemu mojstru naj se vzame pravica do vajenca, če ga ne pošilja v šolo. Mnogo krivde pa nosijo tudi komisije, ker sprejmejo vajence k izpitu, če izstopi iz drugega letnika ali še prej. Predpogoj za izpit bi morala biti dovršena obrtno-nadaljevalna šola.

Tov. Mlakar je podpiral prejšnja izvajanja in dalje krivdo za slabo predizobrazbo tudi na vojne razmere, posebno ker je bil naraščaj preveč prepuščen le ženski vzgoji, t. j. učiteljicam, ki nimajo posebno za moško deco one potrebne trde roke, kakor učitelji.

Ravnatelj Serajnik je kritikoval Zveze obrtnih zadrug, da oproste vajence od pouka, ne da bi o tem obvestile šolo. »Mojstre v šolo«, ta klic se v praksi ni obnesel, ker mojstri preveč ignorirajo učni načrt in je pouk nepopolen. Velika napaka je tudi v tem, da imajo mojstri preveč vajencev, a nič pomočnikov, kako naj potem vzgajajo vajence?!

Tov. Legat se zavzema za enotno predizobrazbo vajencev. Finančno vprašanje naj rešijo oni, ki so za to poklicani. Vajenec naj ne bo mojstru za hlapca in domača dela, ampak naj se uporablja le pri delih, ki ga teoretično in praktično izobrazujejo za stroko. Zahteva naj se najmanj 5 razredov za vstop v obrtno-nadaljevalno šolo. Stik z obrtnikom naj obstoja tudi v tem, da se pride obrtnik informirat v šolo, kaj je z vajencem; v to svrho so tudi kontrolne knjižice, ki jim naj obrtniki posvetijo več pozornosti.

Tov. Repovš je stavil resolucijo obstoječo iz 10 predlogov, ki so med drugim zahtevali: izvedba čl. 12. o. z., brez spričevala naj se ne pripušča k izkušnji, obrtne zadruge naj 14 dni prej predlože seznam, šolski obisk 3 leta, šolsko leto 8 mesecev, za najvišji razred ekskurzije, šolske knjižnice, tečaji za učiteljstvo, razredništvo se šteje za eno uro, šolski zdravniki naj redno pregledajo vajence, pristojbine za učila naj se plačujejo letno in ne potom učiteljstva, znesek za učne knjige.

G. dr. Pretnar opozarja, da so tudi naša učiteljišča pomanjkljiva in enostrana. Učiteljstvo vzgajajo za delovanje učiteljstva med kmetijskimi sloji, nima pa potrebnih predmetov za delovanje učiteljstva v prid obrtnih in trgovskih slojev. Posebno smer za delovanje v trg. in obrt. zadrugah se premalo upošteva in se daje učiteljstvu premalo podlage v merkantilnih predmetih. Učiteljstvo si mora vse to šele samo pridobiti, zato ne more dovolj povdarjati potrebo državne pomoči v tem oziru z stvarjanjem raznih tečajev za učiteljstvo. Preveliko je tudi število učencev v posameznih razredih in so težki uspehi.

Predsednik obrtne zveze gosp. E. Franchetti je na to stavil predlog, naj se izvoli anketa, ki bo sestavila resolucijo iz vseh stavljenih predlogov, ki se odpošlje merodajnim krogom.

Oglasili so se na to še k besedi razni govorniki, med njimi zborični svetnik g. Zadravec, ki je povdarjal posebno praktične izlete z vajenci, razstave v sporazumu z obrtnim društvom, prireditev iger v prid obrtno-nadaljevalnim šolam in posebno navajanje naraščaja v Sokolska društva, ki mu dajo tudi telesne, narodne, etične in družabne vzgoje, ki jo potrebuje.

Zastopnik iz Prekmurja je priporočal sestavo posebne čitanke za pripravljalne razrede, uvedbo vsaj ene ure za srbohrvaščino. Uvaževanja vredni so bili tudi opomini, naj se v predizobrazbo ne zapre poti ročno sposobnemu, a duševno ne tako sposobnemu, da pride do eksistence, ker bo morda dober obrtnik in ravno tako vreden član človeške družbe. V preiskovalne preizkusne komisije za pomočnike naj pride tudi zastopnik obrtno-nadaljevalne šole.

Vsekakor je prirediteljem čestitati na uspehih vsestransko — zanimanje je tu, treba le še nadaljnega dela in neomajne volje in zmaga ideje, ki je v nedeljo pognala pri korenini, je osigurana!

—k.

---

so nato štirje učitelji dvignili z zvončki in venci okrašeno krsto, da jo poneso do groba.

Bolestno je zašumljalo v lipi nad grobovoma; zdelo se mi je, da se veje z mladimi poganjki upogibajo, da zašepeta boginja Vesna skozi nje blagi deklici poslednji pozdrav...

Krsta se je pogreznila. Iz globine srca so zapeli pevci njeno najljubšo pesem, ki jo je tolikokrat pevala, prekrasno narodno melodijo:

»Kaj ti je deklica,
da si tak' žalostna?«

Zadnji pozdrav...

Votlo je zabobnela zemlja nad krsto. Sladko uživaj pokoj! Prihajajoča Vesna naj Ti trosi na gomilo cvetja, cvetja, ki ga sama nisi dočakala!

V misli zatopljeni smo se vračali s pokopališča. Nad Ribnico so le bdele težke sanje... Ali jo naj pomilujemo, ubogo Asto, ali jo naj občudujemo? Vem le eno: »obsojali je ne bomo«.

Blag Ti spomin, draga tovarišica!

— — — — — — — — — — — — —

V imenu nas vseh tovarišev se iskreno zahvaljujem g. tov. Vittori, ki je kljub slabemu vremenu in skrajno grdi poti prihitela kot zastopnica učiteljstva Sv. Marjete sem gori, da spremlja pokojno Asto na zadnji poti, ter pevcem Pogreba se je udeležilo precej ljudi, kar je znamenje blagih sočustvujočih src.

Svojmir.

Kongres udruženja profesorjev v Skoplju.

VI. kongres Udruženja profesorjev v Skoplju je sprejel soglasno sledeče sklepe in poziva glavno upravo, naj se z vso energijo zavzame za njihovo udejstvitev:

1. Predloži naj se čim prej zakon o srednjih šolah za celo kraljevino.

2. Ako zakon ne bi bil kmalu predložen, naj se po možnosti v proračunu za prihodnje leto ali v zakonu o dvanajstinah izenači rok službe učnim močem na Hrvatskem z rokom službe učnih moči na srednjih šolah ostalih pokrajin.

3. Razpored učnih moči naj se konča pred pričetkom šolskega leta ter naj pri razmeščanju kakor tudi v vseh osebnih vprašanjih posameznih učnih moči odločajo samo interesi šole in pouka ter stvarne potrebe učnih moči, nikakor pa ne razlogi postranskega značaja. Premeščanja med šolskim letom naj se opuste.

4. Vse strokovne šole naj se podrede ministrstvu prosvete, pri katerem naj se ustanove strokovna oddelenja.

5. V pokrajinah, kjer se zahteva za vstop v prvi razred učiteljišča poseben sprejemni izpit, naj isti odpade, ako so dijaki izvršili nižjo gimnazijo z nižjim tečajnim izpitom.

6. Glavna uprava naj ukrene vse potrebno glede izplačila nadur.

7. Pospeši naj se izvedba izenačenja pravopisa in šolske in naučne terminologije v vsej državi, in sicer s pomočjo najbolj priznanih filoloških avtoritet med Srbi in Hrvati ter s pomočjo priznanih strokovnjakov srednjih in visokih šol.

8. Vprašanje ženskega dela naj bo sestavni del vprašanja ročnega dela sploh, ki naj se izvede tudi v srednjih šolah, toda samo s strokovnimi močmi.

9. Država naj poskrbi za čim hitrejšo izgradnjo potrebnih novih šolskih zgradb.

10. Vsem učnim močem srednjih šol, na katere se more nanašati zakon, naj se prizna pravica na 10% plače, ker se že priznava gotovim uradniškim kategorijam.

11. Profesorski poklic naj se vzdrži na dostojni višini in naj se kvalifikacije ne zmanjšujejo.

12. Ob priliki izdelave učnega načrta in programa za srednje šole naj se izdela nov tip, ki bi odgovarjal splošnim razmeram vsega naroda.

13. V prosvetnem svetu in v vseh komisijah, ki se bavijo s šolskimi vprašanji, naj bodo zastopane tudi ženske učne moči.

14. Glavna uprava naj poskrbi, da bo v bodoče letno poročilo z dnevnim redom pravočasno dostavljeno vsem pododborom, najkasneje 10 dni pred kongresom.

Poziv vsem tovarišicam!

Splošno žensko društvo v Ljubljani namerava prirediti razstavo o vsem tem, kar je slovenska žena kdaj ustvarila. Naprosilo je društvo slovenskih učiteljic k sodelovanju. Na svojem občnem zboru je društvo slovenskih učiteljic sklenilo prispevati s statistiko o delovanju vseh učiteljic naših krajev.

Društvo sloven. učiteljic pozivlja tedaj vse učiteljice k sodelovanju k temu važnemu, o kulturnem delovanju slov. učiteljic pričajočem delu.

V vsakem kraju naj tovarišice izdelajo statistiko dotičnega kraja po sledečih točkah:

1. Ime prve učiteljice v dotičnem kraju in kdaj je prišla.
2. Imena vseh učiteljic, ki so delovale v dotičnem kraju (če mogoče čas).
3. Šolsko delo.
4. Izvenšolsko delo.
5. Sledovi vzgoje.
6. Literarno delo.

Vse te podatke je treba odposlati najkasneje do konca šolskega leta poverjenicam dotičnega kraja.

Poverjenice:

Okraj Ljubljana okolica: Bukovic Milka, Št. Vid.

Okraj Kranj: Miklavčič Janja, Kranj.

Okraj Kamnik: Rupnik Marija, Kamnik.

Okraj Radovljica: Petrovčič Mara, Bled.

Okraj Krško: Zirer-Vanič Pavla, Krško.

Okraj Novo mesto: Klemenčič Lina, Novo mesto.

Okraj Črnomelj: Bavdek Poldka, Vinica.

Okraj Kočevje: Zupanec Stanislava, Dolenja vas.

Okraj Logatec: Goli Ana, Dolenji Logatec.

Okraj Laško: Lunder Hermina, Hrastnik.

Okraj Brežice: Frelih Vida, Brežice.

Odbor društva slov. učiteljic.

Učiteljski pravnik.

—§ **Važne razsodbe državnega sveta** so prejeli nekateri v zadnjem času. Razsodbe se tičejo prevoda po novem uradniškem zakonu, zato niso važne samo za dotičnike, ampak za vse. Zaradi tega poziva uredništvo, da dotičniki pošljejo uredništvu prepise teh razsodb, ker jih uredništvo nujno potrebuje za informacijo članom v enakih slučajih in v eventualno objavo — seveda brez imen.

—§ **Kdo plača koleke, če se izgubi izkaz?** Učenka 4. razreda je ukradla iz zaprte omare vseh 46 Izkazov o šolskem napredku in jih uničila. Na tozadevno vprašanje je odgovorilo srezko poglavarstvo na podlagi tozadevnih podatkov finančne delegacije kot sledi. Poročam namreč v informacijo drugim upraviteljstvom, če bi se kje primeril tak ali podoben slučaj. — »Kolikor so bili izkazi o učnem uspehu učencev na osnovni šoli strankam že izdani in šolskemu vodstvu vrnjeni, je duplikate v smislu člena 201. taksnega in pristojbinskega pravilnika opremiti s kolki v istem številu, na istem mestu in v istem iznosu, kakor uničene izvirnike. — Da so bili izvirniki pred ponovno izročitvijo pri šolskem vodstvu iz omare vzeti in požgani, je za kolekovno obveznost tako v objektivni kakor v subjektivni smeri načelno brez pomena; odločilno bi moglo biti kvečjemu vprašanje, kdo ima takso za potrebne duplikate končno vtrpeti. To vprašanje je pa zgolj civilnopravnega značaja; stranki je namreč pripuščeno, zahtevati civilnopravnim potem povračilo takse, katero mora položiti za ugotovitev duplikatov od onega, po čegar krivdi so bili uničeni kolekovani izvirniki. Jeli treba izstavljati strankam duplikate vseh posameznih, že v izvirniku priobčenih šolskih izkazov, mora delegacija pripustiti tamošnji kompetentni presoji. — Kolikor dotični izkazi strankam sploh še niso bili izdani, ampak so bili uničeni tekom interno-uradne manipulacije še pred prvotno izdajo, pa ne gre za duplikate, marveč za ponovno izgotovitev izvirnikov, za katere se od strank ne more vnovič zahtevati kolkov, če so jih že pred uničbo izkazov pravilno poravnale. Ako so bili na takih izkazih položeni kolki že nalepljeni in z njimi vred uničeni, jih mora za ponovno izgotovitev izkazov pač šolsko vodstvo samo oskrbeti; njemu pa pristoji potem seveda istotako civilnopravni regres proti osebi, ki je zakrivila uničenje prvotnih, že kolkovanih, toda še ne izdanih odpravkov. — Ako služijo dotični izkazi zgolj interno uradnim namenom in se strankam sploh ne izdajajo, niso predmet taksi niti kot izvirniki niti kot duplikati.

Neodrešena domovina in obmejno šolstvo.

—r **Slovenske šolske knjige v Trstu prepovedane.** Didaktični ravnatelji na šolah tržaške občine so dobili strog ukaz, da učitelji in učenci ne smejo rabiti slovenskih knjig. Ukaz se utemeljuje s tem, da knjige še niso potrjene. To se odreja sredi šolskega leta! Očiten znak, da šola ne služi svojemu namenu in da ima biti za slovensko deco le poneumnevalnica in potujčevalnica.

Splošne vesti.

— **»Slovenčevega« dopisnika-Slomškarja** zopet vznemirja dopust strokovnega tajnika in oprostitev razrednega pouka urednika U. T., kar priobčuje »brez komentarja«. Mi dodajemo malicijozni »Slovenčevi« notici nastopni komentar: Oproščeni so tudi funkcijonarji ostalih poverjeništev in sicer posamezni že ves čas od početka naše organizacije, dočim je doseglo naše poverjeništvo, ki šteje danes blizu 2700 članov, to šele v zadnjem času, ko se je nakopičilo v pisarni strokovnega tajništva ogromno dela, katerega uspehi in dobrine so prišli v prid vsemu učiteljstvu brez razlike političnega mišljenja, tudi onim članom Slomškove Zveze, ki so se zatekli semkaj v materijalnih in pravnih stanovskih zadevah. Urednik U. T. pa nima dopusta, ker opravlja redno službo šolskega upravitelja in uživa le olajšavo pri razrednem pouku. Ako doseže Slomškova Zveza za svojih 200 posvetnih članov isto ugodnost, ji bomo mi to prav tovariško privoščili. Sedaj pa gleda iz vsega le: bleda zavist...

— **Šolske upravitelje in nadzornike** opozarjamo, da je izšel **»Polugodišnji izveštaj o stanju škola«,** ki ga uradno predpisuje »Osnovna Nastava«. Obsega vse vprašalne in statistične pole. Cena 8 Din. Naroča se v »Učiteljski tiskarni« v Ljubljani.

— **Iz uprave listov.** Prihodnje dni razpošljemo nekaterim tovarišem na posameznih šolah seznam zamudnikov na naročnini »Zvončka«. Prosimo že vnaprej, da nam dotični tovariši store to uslugo in poterjajo naročnino od dolžnikov na tamošnji šoli. Je res skrajni čas, da vendar že enkrat zberemo zaostalo naročnino in s tem potem omogočimo kritje naših odprtih računov. — Tovariše prosimo, da se žrtvujejo dobri stvari na ljubo. — **Upravnik »Zvončka«.**

— **Okrajne narodno prosvetne odseke nam še niso prijavila okrajna učiteljska društva za:** Brežice - Sevnica, Dolnja Lendava, Kamnik, Kočevje, Kozje, Kranj, Krško, Sv. Lenart, Litija, Mežiška dolina, Novo mesto, Ormož, Murska Sobota, Radovljica, Slov. Bistrica, Šmarje-Rogatec, Šoštanj in Vransko, to je 18 društev, medtem, ko je prijavilo odseke 14 okrajnih učiteljskih društev. Ker jih nujno rabimo, prosimo vse prizadete za več resnosti in delavnosti, kajti le v organizačnem delu postanemo lahko močni. — **Za centralni prosvetni odsek UJU, pov. Ljubljana M. Zor,** tajnik-referent.

— **Dr. Razlagov spomenik.** Prihodnje leto bo preteklo 100 let, odkar se je narodil pri Mali Nedelji dr. Jakob Razlag, znan slovenski pesnik, pisatelj in propagator vseslovanske ideje. Kdo ne pozna njegovih pesmi »Bodi zdrava domovina!«, »Od Urala do Triglava« in mnogo drugih. Temu velikemu narodnemu voditelju se namerava postaviti v rojstnem kraju primeren spomenik. Malonedeljsko »Narodno kulturno društvo« si je pridobilo v ta namen dovoljenje za prireditev efektne loterije. Morebitni preostanek dohodkov se bo porabil za izpopolnitev »Društvenega doma«. Srečke se bodo razposlale širom Slovenije. Tudi vsa šolska upraviteljstva jih prejmejo. Prosimo, da s svojo naklonjenostjo podprejo našo akcijo in nam z razprodajo srečk pripomorejo do čim boljšega uspeha. Saj je znana požrtvovalnost učiteljskega stanu! Vse potrebno glede loterije se bo pravočasno objavilo v časnikih. Za pripravljalni odbor dr. Razlagovega spomenika: **Šolski upravitelj.**

— **Škocijan pri Mokronogu.** Mladina tukajšnje štirirazrednice je darovala za pirhe svojim bratcem in sestricam tam preko 340 Din 25 para. Za »Francoski dan« se je odposlalo 98 Din. Otroci tudi prav pridno zbirajo poštne znamke. V tekočem šolskem letu se je odposlalo Jugoslovenski Matici 980, Družbi sv. Cirila in Metoda pa 900 rabljenih poštnih znamk. Jugoslovenski Matici se je nakazala vsota 540 Din kot izkupiček za tombolske karte. Nedavno se je ustanovil »Podmladek društva Rdečega križa«.

— **Poslano.** Ker se širi govorica, da sem zbolela za časa mojega službovanja v Bohinjski Srednji vasi radi tega, ker sem stanovala pri tovarišici A., čutim, da je moja dolžnost, da izjavim, da to ni resnično. Bila sem že bolehna, ko sem dospela v omenjeni kraj in sem torej tovarišici A. za njeno blago naklonjenost prav iz srca hvaležna. — Jesenice, 20. aprila 1925. — Vrhovec Geli.

„Kupujte srečke za Razlagov spomenik“

— **Murska Sobota.** Tovariši, ki se udeleže zborovanja 9. maja t. l., naj se najkasneje do 6. maja javijo radi obeda na naslov: Humar Franjo, učitelj, Gornja Lendava. — Zadnjič je bil namreč »Humar« spremenjen v »Hular«.

— **Upokojitev.** G. minister prosvete je upokojil na osnovi čl. 141. in 239. zak. o činov. g. **Simona Vodenika,** učitelja na III. deški osnovni šoli v Mariboru

— **Hotel Triglav na Bledu** se priporoča izletnikom. Pripravi kosilo (juho, meso, prikuhe) za 20 Din. Vsaki deseti učenec brezplačno. Vožnja po jezeru na otok 2 Din. Predznanila potrebna.

— **Delegati za pokrajinsko in glavno skupščino.** Opozarjamo naša okrajna učiteljska društva, da volijo na svojih prihodnjih zborovanjih delegate v smislu poslovnika našega poverjeništva, oziroma pravil UJU. Imena delegatov je prijaviti takoj strokovnemu tajništvu našega poverjeništva. Vsakemu delegatu je voliti tudi namestnika, istotako tudi predsedniku.

Imenovanja in napredovanja.

—i **Učiteljska imenovanja.** Na predlog velikega župana v Ljubljani in na temelju čl. 15. in 52. zak. o činov. postavlja g. minister prosvete za stalno učitelje v II. kategoriji 5. stopnje s 60% položajne plače: v Metliki **Adolfa Zajca,** učit. abiturijenta v Zgornji Šiški; na deški osnovni šoli na Jesenicah **Janka Černuta,** učit. abiturijenta v Ljubljani; v Zagorju ob Savi **Antona Šlibarja,** učit. abiturijenta v Ljubljani. — Za učiteljico ženskih ročnih del na dekliški osnovni šoli v Novem mestu v III. kat. 4. stopnje je imenovana **Elizabeta Soklič,** bivša učiteljica ženskih ročnih del v Tržiču.

Naša gospodarska organizacija.

—g **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina in darila: Učit. društvo Ljutomer 300 Din; Savinjsko učit. društvo 160 Din; Mestna dekliška osn. šola Ptuj 75 Din namesto venca na grob umrli učit. vdovi M. Kocmutovi; Stanko Vičič, Sv. Lovrenc n. Poh. 12.50 Din; Zacherl Fran, Ljutomer 10 Din; Celjska posojilnica 250 Din; Ela Fizolič in Tomažič Janez, Tinje 30 Din; Karl Vollmaier, Pernice 10 Din; Posojilnica v Vitanju 50 Din; Posojilnica v Mariboru 1500 Din; Učit. društvo za marenberški okraj 1 obveznico drž. posojila à 100 Din (IX. 1925). — Vsem darovalcem iskrena hvala! — M. Kožuh, blagajnik.

—g **Učiteljska samopomoč.** V teh dneh prejmejo člani položnice za 4 smrtne slučaje (95.—98.) od 1. januarja 1925 do danes in sicer: Kristina Berthold Pilštanj, Karl Gaischeg Maribor, Ivan Thuma Prevalje in Marija Feigel Sl. Bistrica. Članski prispevek za vse smrtne slučaje je Din 8·50, za učiteljske pare dvojno Din 16·50. Nekateri plačajo manjše zneske, ker jih ne zadene plačilo za 1 ali več smrtnih slučajev. Tistim pa, ki so ostali že od prej kaj na dolgu, se je prištel zaostanek k sedanjemu članskemu prispevku. Društvena uprava prosi vljudno, da vsi prav kmalu nakažete zabilježene zneske. Zamudniki povzročajo pisarni veliko nepotrebnega dela, blagajni pa občutno škodo. Bili so slučaji, da je iz zaostankov narasel večji znesek. Na plačilni opomin je prejela društvena uprava od zamudnika sličen odgovor: »Izjavljam, da izstopam iz društva.« Dolžnega zneska seveda ni poravnal. Ali je to tovariško? Kje je stanovski ponos! Ta član tudi društvenih pravil ne pozna. (Glej § 9. oddst. d!) — Dalje prosim tiste, ki so se že priglasili za sprejem v U. S. in so že tudi prejeli položnice z obvestilom o sprejemnih pristojbinah, da nakažejo te zneske. Z novimi, oziroma popravljenimi pravili, katera bodo vsak čas potrjena od politične oblasti, se zviša posmrtnina in vsled tega tudi v precejšnji meri sprejemne pristojbine. Hitite z nakazili! — Opozarjam še člane, ki plačujejo sprejemne pristojbine v mesečnih obrokih, naj zneskov za zdaj prejetih položnicah ne odračunajo od skupne vsote sprejemnih pristojbin, ker s tem zneskom poravnajo le redni članski prispevek za smrtne slučaje. — Učit. samopomoč ima danes — 27. IV. 1925 — 1046 članov.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k **Dr. Henrik Steska. O javni upravi,** upravnopravna in upravnopolitična razmotrivanja. V dodatku: Pravilnik Upravnega sodišča za Slovenijo. Splošna knjižnica, zvezek 53. V Ljubljani 1925. Založba Zvezne tiskarne in knjigarne. Strani 176. Cena broš. Din. 28, vez. Din 36.

Ta spis je za nas Slovence novum, ker nismo še imeli knjige o javni upravi, ki bi razmotrivala predmet iz upravnopravnega in upravnopolitičnega stališča. Dr. Henrik Steska, avtor te knjige je član in organizator Upravnega sodišča za Slovenijo ter docent in eksaminator za ta predmet na naši univerzi. Zato lahko mirno rečemo, da je spis prišel izpod peresa enega najbolj poklicanih mož. V tej knjigi objavljena razmotrivanja se naslanjajo deloma na predavanja, ki jih je avtor imel na juridični fakulteti naše univerze o občnem upravnem pravu (o pravnih osnovah, o ustroju in postopanju uprave; deloma so bila objavljena v krajši obliki že v nekaterih naših publikacijah. Avtor je izbral ona vprašanja, ki bi utegnila biti važna zlasti sedaj pri preureditvi državne uprave, samouprave in upravnega sodstva v naši državi, kakor tudi one, ki so potrebna za pravilno pojmovanje upravnih pojavov sploh. Vsaka razprava je sama zase zaokrožena enota, in se tičejo v njih razmotrivani predmeti načinov in sredstev uprave, dalje načinov decentralizacije uprave s posebnim ozirom na našo državno upravo, potem raznih vrst samouprave in zlasti potem raznih vrst teritorijalne samouprave, nadalje upravnih činov kot oblik, v katerih se pojavlja javna uprava, in končno upravnega sodstva vobče in njegove ureditve v naši državi. Da se bolje spozna poslovanje upravnih sodišč, je avtor dodal še pravilnik upravnega sodišča, ki ga je sestavil kot član tega sodišča na podstavi več nego enoletnih izkušenj pri tem sodišču in ki se nahaja dosedaj le v rokopisu. S tem pravilnikom bo gotovo ustreženo v veliki meri gg. odvetnikom in drugim pravnim zastopnikom iz politične, finančne in sodne uprave, ki imajo posla na našem Upravnem sodišču za Slovenijo. Ker je knjiga izdana v žepni izdaji (v obliki malega formata Splošne knjižnice) bo še posebno praktična in priročna za imenovane interesente kakor tudi za akademike-juriste, katerim bo knjižica posebno dober pripomoček za studij javne uprave in za državne izpite. Če dodamo še, da obravnava knjiga aktuelna vprašanja, tičoča se upravne organizacije naše države kakor vprašanje decentralizacije drž. uprave, nadalje vprašanja teritorijalne samouprave in da govori o državnem svetu in o upravnih sodiščih in njegovih kompetenc, bo jasno, da bo knjiga izredno informativne važnosti tudi za praktične juriste, politike in poslance. Vspričo obsega in okusne opreme knjige je cena direktno neznatna.

—k **Novo Sunce.** Kako je već prošlo 12 godina od smrti dr. Gustava Gaja urednika i izdavača »Novoga Sunca«, koje je početkom rata nakon njegove smrti obustavilo izlaženje, odlučilo je Psihočko društvo u Osjeku ponukano sa više strana izdavati list pod istim imenom, kao mjesečnik za znastveno proučavanje supernormalnih psihičkih fenomena, te će donašati stručne prikaze iz područja hipnoze, sugestije, telepatije, ljekovitog magnetizma, spiritizma, astrologije, teozofije, indijske filozofije Yoga i adepta i t. d. kao i zabavno štivo toga područja. Društvo si je osiguralo saradnju prvih stručnjaka te nauke iz Zagreba, Beograda, Ljubljane, Sarajeva i Dubrovnika. List će polaziti svojim putem puštajuć političko i vjersko mišljenje, a bit će udaljeno od pogubnih uloga raznih šovena i vjerskih zelota. Cijena je listu u pretplati Din 100 (12 brojeva) a pojedinom broju Din 10. Dobavlja se putem uredništva Osijek I. Reisnerova ul. 75. Uredjuje ga i potpisuje kao odgovorni urednik Ahmed Knopp. Štampa se u štampariji A. Rott. Kako će prvi broj skoro izići iz tiska, to ćemo se onda svratiti na pravac njegovog pisanja.

—k **Dr. Iv. Lah. Knjiga spominov.** (Ječe, Moja pot, Dan 1914). I. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga. Strani 163. Broširan Din 35, v celo platno vezan Din 45, poštnina 2 Din več.

»Prva poglavja teh spominov so pisana v taboru v Mittergrabern na Nižjem Avstrijskem spomladi 1916. Pisal sem jih ob svoji postelji v onih dneh polnih nad in pričakovanja, ko so onemogli nemški napadi pred Verdunom in se nam je zdelo, da nastaja v svetovni borbi velik preokret. Pisal sem kakor sem se spominjal. Skrival sem svoje zapiske v postelji in sem jih pri odhodu srečno rešil. Podajam jih tu deloma neizpremenjene. Pozneje se mi je zdelo potrebno spopolniti te dogodke s podatki, kako je rastla naša predvojna generacija, kako je iskala pozitivnega programa in kako se je iz tega mladega kipenja razvil naš jugoslovanski nacijonalizem, ki je končno leta 1924 objel vse naše slov. pokrajine. Mislim, da se bodo mnogi radi z menoj spominjali teh časov. Bil sem v sredi našega boja, obdan od neštetih znanih in neznanih sobojevnikov, ki so vsak na svojem mestu delali za našo skupno stvar. Dogodki so nas prehiteli. Ni mi bilo treba ničesar niti olepšavati niti pretiravati. Bilo je tako. Čas beži in na marsikaj smo že pozabili.« Tako piše Lah v predgovoru k svojim Spominom, ki nam osvežujejo baš one dogodke, katerih naši dosedanji vojni memoari Pivkovi, Matičičevi ali Feiglovi prav malo ali nič ne omenjajo divjanje germanskega terorja v zaledju in trpljenju naših ljudij po ječah in taboriščih. Knjiga je opremljena z Lahovim portretom ter karikaturami Podrekarjevimi, ki je narisal tudi naslovno stran. Priporočamo je prav toplo.

—k **Pregled zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev.** Sestavil profesor Silvin Kranjec. Cena 18 Din, v platno vez. 24 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Ta kronološki pregled skuša podati jugoslovansko zgodovino, ki je vsled naše politične razcepljenosti zelo malo pregledna, v čim enostavnejši in preglednejši razvrstitvi, pri čemer upošteva poleg političnega razvoja tudi najvažnejša kulturno zgodovinska dejstva. Namenjen kot repetitorij predvsem srednješolcu, ki se pripravlja na nižji ali višji tečajni izpit, bo lahko služil v pregledno ponovitev tudi visokošolcu, učitelju in vsakemu, ki se pripravlja na razne sprejemne ali usposobljenostne izpite, kjer se zahteva poznanje domače zgodovine. Kot repetitorij bo pa knjižica omogočila tudi izobražencu v praktičnih poklicih, zlasti časnikarju in predavatelju, ki se ne utegne baviti z obširnejšo zgodovinsko knjigo ali pa hoče le hitre informacije o trenutno pozabljenem imenu ali letnici, lahko orijentacijo v naši preteklosti. Zato navaja tudi najvažnejše dogodke v dobi po ujedinjenju ter ima pridejano obširnejše osebno in stvarno kazalo ter pet rodovnikov jugoslovanskih vladarskih rodbin, ki jih sicer ne dobimo v slovenskih zgodovinskih knjigah.

Iz naše stanovske organizacije.

OKRAJNI NARODNO PROSVETNI ODSEKI.

—o **Pri okr. uč. dr. v Ljubljani — mesto:** nominiran na seji z dne 7. marca 1925. Grčar Tit, osnovna šola na Barju; Petrovec Ciril, osn. šola v Šiški; Mazi Vilko, drž. zavod za gluhoneme v Ljubljani; Jerica Zemljanova, gospodinjska šola na Mladiki; Milka Umbergerjeva, osn. šola pri Sv. Jakobu. (Še ni konstituiran).

—o **Pri okr. uč. dr. za mesto Ptuj:** Majcen Mirko, Ptuj; Hasl Drago, Cirkovce; Lešnik Mirko, Sv. Lovrenc v Slov. gor.; Kunst Viljem, Polenšak; Čokl Ignacij, Sv. Marjeta niže Ptuja. (Še ni konstituiran).

—o **Pri okr. uč. dr. za mesto Maribor:** Načelnik: Anton Skala, Maribor, Koroščeva ulica 5. Tajnica-ref.: Ljuba Pirkmajer, Maribor, Maistrova ulica 2, Gospodar: Ferdo Robič, Maribor, Mlinska ul. 32. Odbornika: Rode F., Maribor, Aleksandrova c. 35, Cibic Drago, Maribor, Wildenrainerjeva ul. 11.

o— **Pri okr. uč. dr. za Logatec:** (na zborovanju z dne 7. marca 1925). Ribičič Josip, Rakek; Amalija Punčuh, Gor. Logatec; Šušteršič Josip, Cerknica; Doljak Valentin, Hotedršica; Mercina Ivan, Stari trg; Medvešček Peter, Rovte. (Še ni konstituiran).

—o **Pri Belokranjskem učit. dr.:** (na zborovanju z dne 7. marca 1925.) Načelnik: G. Lukežič, okr. š. nadzornik, Črnomelj; Tajnik-ref.: Slavko Mrovlje, Črno-

Šolske upravitelje in nadzornike

opozarjamo, da je izšel

Polugodišnji izveštaj o stanju škola

kakor je predpisan uradno v 1. in 12. zvezku **„Osnovne Nastave“**, službenega lista min. prosvete za osnovno šolstvo in ga morajo predložiti vsake pol leta šolski upravitelji in nadzorniki.

Izšle so vse predpisane vprašalne in statistične pole.

Cena 8 Din

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

melj; Gospodar: Završanova F., Dobliče; Odbornika: Štrekljeva, Sinji vrh, Zagažen Ivan, Planina.

—o **Pri učit. društvu za Ljutomer:** (Na zborovanju z dne 9. marca 1925.) Ivanjšič Ljudevit, Sv. Jurij ob Ščavnici; Koprivc Aleksander, Ščavnica pri Gor. Radgoni; Sever Marija, Cven pri Ljutomeru. (Še ni konstituiran).

—o **Mariborsko okr. učit. društvo:** (Na zborovanju dne 14. februarja 1925.) Načelnik: Bruno Rozbaud, šolski upravitelj v Limbušu; tajnica: gdč. Ljudmila Skrbinšek, učiteljica v Framu; gospodar: Miroslav Vauda, šolski upravitelj pri Sv. Marjeti; odbornika: Josip Puhr, učitelj v Kamnici pri Mariboru in Stani Tomaž, učitelj v Rušah.

—o **Ptujsko učiteljsko društvo:** Majcen Mirko, učitelj v Ptuju; Hasl Drago, učitelj v Cirkovcah; Lešnik Janko, šol. upr. Vurberg pri Ptuju; Kunst Viljem, učitelj v Polenšaku; Čokl Ignacij, šolski upravitelj v Sv. Marjeti niže Ptuja. (Še ni konstituiran).

—o **Celjsko učiteljsko društvo:** Načelnik: Gobec Vekoslav, učitelj v Celju; tajnik-ref.: Roš Franjo, učitelj v Št. Pavlu; odborniki: Gradišnik Stanko, učitelj v Celju; Kotnik Josip, učitelj v Petrovčah; Pogačnik Janko, učitelj v Celju; Trdina Frančiška, učiteljica v Celju; Zupančič Ivanka, šol. upraviteljica v Celju in Pregelj Ciril, učitelj v Celju.

—o **Učiteljsko društvo za Laški okraj.** (Na občnem zboru dne 7. marca 1925). Kislinger Juro, učitelj v Laškem; Lapornik Ana, šolska upraviteljica, Trbovlje 2; Jenko Marija, učiteljica v Hrastniku; Pečarič Boris, učitelj Dol pri Hrastniku; Beg Anton, učitelj v Trbovljah 1. (Še ni konstituiran).

—o **Učiteljsko društvo za Konjiški okraj:** Predsednik: Mravljak Karel, nadučitelj v Zrečah; člani: Gselman Božidar, nadučitelj v Tepanjah; Berce Alojzij, nadučitelj v Konjicah; Bezlaj Marija, učiteljica v Ločah in Režabek Tončka, učiteljica v Konjicah.

—o **Slovenjgraško učiteljsko društvo:** Načelnik: Bogdan Juvančič, strok. učitelj v Slovenjgradcu; člani: Franc Vrečko, šolski upravitelj v pokoju; Tončka Vaupotova, učiteljica v Slovenjgradcu; Franc Belina, učitelj Slovenjgradec; Alf. Mazlu, učit., Pameče pri Slovenjgradcu. (Še ni konstituiran).

—o **Okrajno učiteljsko društvo za Ljubljansko okolico:** Bukovic Ljudmila, učiteljica Št. Vid nad Ljubljano; Grašič Franc, učitelj Iška vas; Ivo Trošt, učitelj v Tomišlju; Dolinar Emilija, učiteljica v Mostah; Engelsberger Viktor, učitelj v Borovnici. (Še ni konstituiran).

—o **Okrajno učiteljsko društvo Gornjegrajsko:** Načelnik: Rainer Milko, šol. upravitelj, Ljubno; tajnica: Rainer Lucija, učiteljica, Ljubno; gospodar: Zemljič Branko, šolski upravitelj, Rečica; odborniki: Vrečko Mimica, učiteljica, Ljubno; Korban Josip, šolski upravitelj, Gornjigrad.

—o **Učiteljsko društvo za marnberški okraj:** Načelnik: Womer Ivan, nadučitelj na Muti; tajnica: Tomažič Vlasta, učiteljica, Vuhred; gospodar: Kogelnik Drago, šolski upravitelj v Breznu; odbornika: Hauptman Ulrik, šolski upravitelj in Vidmar Ivanka, učiteljica v Vuzenici

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v soboto, dne 9. maja 1925 ob 10. uri pri Sv. Juriju ob Ščavnici po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. Predavanje tov. Koprivca: Delokrog šolskega voditelja. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. 5. Slučajnosti. — Tov. Zacherl kot društveni pevovodja vljudno prosi, da mu tov. pevke in pevci javijo, kateri glas kdo poje, ker bi zopet rad pričel s petjem. Udeležba je obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! Na veselo svidenje pri Sv. Juriju! — Predsednik.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO** zboruje v četrtek dne 7. maja t. l. ob 9. uri v III. deški osn. šoli po običajnem dnevnem redu, s predavanjem tov. Iv. Dimnika: »Osnutek novega šolskega zakona« ter poročilom poverjenika tov. L. Jelenca: »O našem sedanjem položaju«. Popoldne tovariški sestanek v pomladnem cvetju dehteči okolici. — Da ne izostane nikdo smatrajmo za svojo častno dolžnost! — Odbor.

= **NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto 9. maja t. l. ob 9. uri dopoldne v osnovni šoli na Dvoru. Če bi isti dan deževalo, se preloži zborovanje na 16. maja. Za obed naj se vsak sam prijavi ali pa stori to za svojo šolo šolski upravitelj, pri tovarišu Dequalu. 1. maja ne pozabite na članarino. — Predsednik.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADEC** priredi glasom društvenega sklepa v četrtek, dne 7. maja t. l. izlet v Podgorje, kjer bo ob 10. uri zborovanje. Razen običajnih točk je na dnevnem redu hospitacija (event. predavanje ter volitev delegatov za Šoštanj in Subotico. Za kosilo naj se udeleženci pravočasno javijo pri šolskem upraviteljstvu v Podgorju. Na polnoštevilno snidenje vabi predsednik.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 9. majnika 1925 ob 10. uri v Ločah z nastopnim vzporedom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. »Režija na šolskem ozir. diletantskem odru«, podava tovarišica E. Lehmanova. 4. Iz vprašalne skrinjice. 5. Slučajnosti. Po zborovanju skupen ogled 1 km oddaljene stolarne v Zbelovem. Zaradi obeda se je pravočasno prijaviti šolskemu upraviteljstvu v Ločah. Polnoštevilna udeležba je stanovska dolžnost. Pripomba: V slučaju zelo slabega vremena se vrši zborovanje istega dne, ob istem času in z istim vzporedom v Konjicah. — Odbor.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ** priredi v soboto dne 9. maja t. l. svoj majniški izlet v Žalec. Začetek zborovanja ob 10. uri v tamošnji osnovni šoli po sledečem vzporedu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi stanovske in društvene zadeve. 3. Vprašalna skrinjica. 4. Nasveti in predlogi. 5. »Zgodovinska črtica o trgu Žalec« podava tov. R. Vrečar. Zaradi skupnega obeda naj javi vsak upravitelj število udeležencev do 5. maja upraviteljstvu osnovne šole v Žalcu. — Na sigurno in veselo svidenje v metropoli prelepe Savinjske doline vabi odbor.

= **DOLENJELENDAVSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 9. maja t. l. ob 10. uri v Turnišču z običajnim sporedom. Pred zborovanjem je odborova seja, a pevci imajo skupno vajo. Tovariši pridite polnoštevilno, a pričakujemo tudi onih z beltinske okolice!

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ** zboruje dne 9. maja t. l. ob 10. uri na Pilštanju. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. »Ljudstva in mesta« poročilo tov. Hernausa kot nadaljevanje teme: »Nova pota zgodovinske vede«. 4. Volitev zastopnikov za pokrajinsko in glavno skupščino UJU. 5. Slučajnosti.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 9. maja 1925 ob 10. uri na Dolu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje. 4. Slučajnosti. Ob tej priliki se izroči diploma prvemu častnemu članu tov. Antonu Gnusu. Izkažimo mu svojo vdanost s polnoštevilno udeležbo. Glede obeda se je zglasiti pri šolskem vodstvu Dol do 8. maja 1925. — Odbor.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRANJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje dne 6. maja t. l. ob 8. uri v Škofji Loki v Sokolskem domu. Dnevni red: Poročilo o delovanju odbora. — Ref.: »Temeljni pojmi o narodnem gospodarstvu«. — Določitev prihodnjega zborovanja. — Slučajnosti. — Udeležba obvezna. Skupen obed v gostilni pri »Cenetu«. Prijave pošljite po dopisnici tov. V. Zahrastniku v Škofjo Loko, oziroma tov. St. Završniku v Kranj — Odbor.

= **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje, ker se je za izlet prijavilo premalo članov, dne 9. maja ob 10. uri v risalnici »Mladike«. Spored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Volitev 3 delegatov za pokrajinsko skupščino in 1 delegata za glavno skupščino UJU. 4. Nekaj podatkov iz prakse za uspešno uvajanje učencev v vse vrste sklepnih računov (za srednjo in višjo učno stopnjo osnovnih šol). Predava tov. g. ravnatelj Kveder. 5. Predlogi in slučajnosti. Z ozirom na dnevni red pričakujemo, da pridejo tokrat k zborovanju tudi tisti tovariši in tovarišice, ki jih letos še nismo videli. Malo več stanovske zavednosti in vse bode šlo. — Odbor.

= **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** zboruje v soboto 9. maja t. l. ob pol 11. uri na Vranskem. Spored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje tov. Zotlerja: Stanko Vraz, predhodnik ujedinjenja SHS. 4. Predlogi, nasveti. 5. Slučajnosti. Ker se pri tem zborovanju poslovi mnogoletni član našega društva tov. I. Kramer, ni le organizacijska dolžnost, temveč tudi tovariška zahteva, da se udeleže vsi člani zborovanja. — Člani, ki so sicer priglasili letos svoj pristop, a se še tega zborovanja ne udeleže, se črtajo v članskem seznamu. — Bog. Zdolšek.

Poročila:

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** je imelo dne 7. marca 1925 v Ribnici svoj redni občni zbor.

Tov. predsednik pozdravi v zbranih besedah g. srezkega šolskega nadzornika Božidarja Betrianija in nato vse na novo vstopivše člane, ki so s tem pokazali svojo stanovsko zavest, da nas vežejo skupni interesi za procvit šolstva in za povzdigo našega stanu.

Poročilu tov. Fr. Ločniškarja o seji širšega sosveta v Ljubljani dne 5. januarja 1925 je članstvo z napetostjo sledilo. Pri debati se je posebno povdarjalo, da mora organizacija glede stalnosti učiteljstva povzeti energične korake proti krštitvi iste. — Organizacija naj skrbi, da bo rok za kompetenco na razpisana učna mesta daljši. — »Učiteljski Tovariš« naj bo verno zrcalo mišljenja celokupnega učiteljstva udruženega v UJU. — Vsako prilagodenje organizacije raznim političnim strankam,* goji posebno med članstvom na deželi nezaupanje v organizacijo, a nezaupanje članstva vodi organizacijo v propast. — Organizacija naj skrbi, da se ne bo § 71. čin. zak. zlorabljalo in naj se za vsak slučaj uvede disciplinarna preiskava. Organizacija sama pa naj se za vsak slučaj potom prizadetih zainteresira in javno objavi vse nepravilne premestitve.

Učiteljstvo obsoja in pričakuje popolno zaščito organizacije proti vmešavanju lajikov v učiteljske zadeve.

Poročilo tajnika in blagajnika se je vzelo na znanje.

Volitve. Odbor je bil izvoljen sledeči: Predsednik Završnik Alfonz; podpredsednik Kmet Herman; tajnik Lulik Avgust; blagajničarka Sedej Ana; odborniki: Žitko Matija, Trost Mirko, Jaklič Jože, Rupnik Franjo, Ločniškar Fran.

Članarina se je sledeče določila: člani 140 Din, poročene učiteljice 60 Din, učiteljice ženskih ročnih del 100 Din. Članarino pobirajo mesečno šolski upravitelji.

Dopis podpornega društva za učiteljski naraščaj se prečita. Sklene se: Vsi člani društva plačajo imenovanemu društvu za zaostalo članarino à 5 Din, in sicer navzoči takoj, nenavzoči plačajo po položnici.

Za nenavzoče člane velja sklep odbora, da plačajo v društveno blagajno à 20 Din, vsi oni člani, ki se ne udeleže skupnega zborovanja, ne da bi se pred istim pismeno opravičili.

Vsi na novo vstopivši člani so za zadnje zborovanje od tega vplačla izvzeti.

Predavanje. Abs. jur. g. Stojan Bajič iz Ljubljane nam je podal s prepričevalno besedo obsežno snov na podlagi teoretičnih zaključkov: »Komunizem v teoriji in praksi«. Tišina, ki je vladala pri tem, je dokazala interes navzočih za snov predavanja. Predavatelj je žel pohvalo za trud in vsebino; posebno še od tov. predsednika in tov. Verbiča v le njemu lastnih zbranih besedah.

Tov. Kmet povdarja, da to predavanje kliče po neobhodni potrebi »Socialnih krožkov«, kjer naj bi si člani razširjali duševni horizont in poglabljali v sociologijo za pravo razumevanje teženj in stremljenj, ki posegajo neizprosno v življenje posameznika, tako narodov in držav. Sklene se, da se povzdigne delovanje krožkov, pod že izvoljenimi voditelji krožkov.

Navzočih je bilo 54 članov.

Na žalost pa se konstatira, da se nekateri člani sploh ne udeležujejo zborovanj.

+ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** je zborovalo dne 4. marca 1925 v Braslovčah. Od 35 članov je bilo navzočih 26.

Tovariš predsednik pozdravi vse navzoče, posebno še tov. Potočnika iz Štor, predavatelja, ter preide na dnevni red.

Poročilo tov. predsednika. Vabilo k občnemu zboru v Mariboru. Tov. Sotlar je bil izvoljen kot zastopnik UJU za »Zvonček«, da se vpošlje statistični pregled mesečnih naročnikov. Vzpodbuja k živahnejši agitaciji za naš mladinski list.

Volitve. Za delegata pokrajinske skupščine v Šoštanju je določen tov. Sotlar; za namestnika tovariš Zotter in tov. Sotlarjeva. — Za državno skupščino v Subotici razen tov. predsednika Zdolška, deleg. tov. Sevnik, namest. tov. Dominko in M. Rosensteinova.

Za narodno prosvetni odsek v našem okraju so bili izvoljeni: tov. Lovšin, Braslovče; tov. Rožanc, Vransko; tov. Dominko, Št. Jurij; tov. Rosensteinova, Št. Jurij.

Predavanje. Konečno je tov. Potočnik predaval o osnutku iz osnovnih šol. zak. — v dveh glavnih točkah: »Ustroj in organizacija šol kot take« in »o učiteljstvu samem«. — S ploskanjem se mu je izrekla splošna zahvala.

Sklep. Sklenilo se je, da se vrši prihodnje zborovanje meseca maja na Vranskem — in to 1. ali 2. soboto (kakršno bo pač vreme), ker se namerava na ta dan narediti majniški učiteljski izlet.

+ **ŠOŠTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 2. aprila t. l. v Velenju ob skoraj polnoštevilni udeležbi članstva. Uvodoma pozdravi tov. predsednik gosta tov. Mencina in na novo pristopivša člana tov. Štefko Stoparjevo in tov. Gradišnika.

Predavanje. Tov. Mencin je podal izčrpno poročilo o predlogu novega osnovnošolskega zakona. Tovariši so z zanimanjem sledili izvajanjem poročevalca in živahno posegali v debato. Radi obširnosti predmeta se je moralo končno formuliranje izpreminjevalnih predlogov prepustiti društvenemu odboru.

Sklepi. Društvo pristopi kot član k »Podpornemu društvu za učiteljski naraščaj«, iz društvene blagajne pa se nakaže enkratna podpora 200 Din. Apelira se na stanovsko zavednost članstva, da čim marljiveje sodeluje pri nabiranju naročnikov »Zvončka«.

Resolucija. Protestiramo najodločneje proti temu, da bi se pričele tudi v mariborski oblasti pod plaščem § 71. uradn. zakona disciplinarne premestitve političnega značaja brez predhodne disciplinarne preiskave in naročamo odboru, da se v vsakem slučaju premestitve po § 71. točno informira, ali se je izvršila po pravilnim potom ugotovljeni službeni potrebi. Vodstvo naše organizacije pozivamo, da z vsem povdarkom ščiti nas z zakonito zajamčeno pravico, ki jo bomo v slučaju potrebe tudi znali braniti.

* Najbrže je tu mišljena »Slomškova zveza«, ker UJU se ne prilagoduje političnim strankam in je že ponovno dokazalo, da je res stanovska in strokovna organizacija. — Op. ured.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj.
Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Pravkar izšla in težko pričakovana knjiga:

Rud. Badjura „Pohorje“

Praktičen vodnik po Pohorju, Kozjaku, Plešivcu, po Dravski, Mislinjski, Mežiški, Dravinjski dolini i dr. krajih v Podravju. — 124 str., 19 slik, 3 zemljevidi (pregledna karta Slovenije, talni načrt Maribora, generalna karta Podravja). — **Cena za vezan** izvod 40 Din, poštnina 1 Din, priporoč. 3 Din več. Naroča se pri **založniku, v knjigarni IG. KLEINMAYR & FED. BAMBERG, dr. z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16.**

Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev Osnovna šola SV. FLORIJAN pri Rogatcu.

ŠTAMPILJE
GLASOM NOVE NAREDBE MINISTRSTVA
PEČATE, ETIKETE
IZVRŠUJE GRAVERSKI ZAVOD
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 13.

NA OBROKE
Manufakturo in konfekcijo etc. **obleke po meri** za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačevanju **na obroke** le pri tvrdki
DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI
družba z o. z.
MARIBOR, Tattenbachova ul. 2.
Pisarna: Gregorčičeva ul. 1.
Zahtevajte vzorce!